

Når problemer bliver til kunst

John Kørner og Ai Weiwei peger begge kunstnerisk overbevisende på aktuelle problemstillinger i det internationale samfund

Udstilling

AF HENRIK WIVEL
kultur@k.dk

Det var litteraten Georg Brandes, der i begyndelsen af 1870'erne under en serie berømte forelæsninger ved Københavns Universitet, introducerede den kritiske naturalisme og realisme med ordene om, at kunsten skulle sætte problemer under debat. Eftertiden har kaldt Georg Brandes' skelsættende forelæsninger for det moderne gennembrud, fordi kunsten blev forlenet med et kritisk, grænseoverskridende og frigørende potentiale.

At problemstillinger i det 19. århundredes kulturdebat fortsat har aktualitet i det 21. århundrede vidner den retrospektive udstilling med John Kørners værker på Charlottenborg i København om. Udstillingen, der er blevet til i anledningen af kunstnerens 50-årsfødselsdag, viser malerier og stedspecifikke rumlige installationer i Charlottenborgs smukke ovenlys-sale under John Kørners egen titel "Altid mange problemer".

John Kørner har siden sin afgang fra Kunstakademiet i slutningen af 1990'erne arbejdet med samfundsproblematikker i sin kunst. Han har med Georg Brandes' ord sat problemer under debat, fordi der i sandhed er mange af dem. Men hos John Kørner er problemerne en facetteret størrelse, der både rettes ud mod samfundet og indad mod den kunstneriske praksis. Hvis man ser på det første, er John Kørners verdens-

John Kørner: Altid mange problemer. Retrospektiv udstilling. Åben til den 13. august. Ai Weiwei: Soleil Levant. Åben hele døgnet til den 1. oktober. Begge på Kunsthall Charlottenborg.

vendte kunst kritisk og forholder sig til problemer i det internationale samfund som krig, prostitution og kommercialisme. På udstillingen kan man se nogle af kunstnerens store manende maleri-serier som "War Problems" og "Kvinder til salg", hvor han på forskellig vis tematiserer, hvordan mennesker bliver ofre for både politisk-ideologisk og rent kynisk spekulation. John Kørners billeder og tableauer bliver imidlertid ikke udvendige, fordi kunstneren altid tager udgangspunkt i det enkelte menneske. De danske soldater, som har mistet livet under krigen i Afghanistan, og den afrikanske kvinde, der spærres inde i et hus på Lolland, hvor hun betjener sekskunder.

Man kunne sige, at disse problemstillinger debatteres og belyses i mange andre fora – herunder de kritiske medier – men der er visualiteten til forskel. John Kørners visualitet. Og det er her, hans problemstillinger for alvor bliver vedkommende. Et problemstillingerne vanskelige at håndtere samfundsmæssigt, er de også vanskelige at håndtere kunstnerisk. John Kørners kunst peger på sig selv som et problem. Det gør ham interessant rent visuelt, ikke mindst som maler.

I udgangspunktet betjener

▲ John Kørners "Tsunami with dancefloor" er en del af udstillingen "Altid mange problemer", der kan opleves på Kunsthall Charlottenborg. – Foto: Anders Sune Berg.

han sig af en klassisk realistisk tilgang til sit stof. Han maler figurativt; mennesker, dyr, huse, træer i landskaber. Med tynd laseret akrylfarve sat op med temmeligt virtuose strøg og et mod til at lade store dele af lærredet stå uberrørt med den hvide grundering. Hans billeder er i den henseende umiddelbart aflæselige – og dog alligevel ikke. For der er dette mærkeligt lille tvist, der fordrejer virkeligheden, disse små surrelle udfald og indfald, der gør virkeligheden mærkelig, fatal og sine steder direkte forførende.

Nutidens mennesker har set lemlæstede soldater i fotografiske reportager og stills samt håbløst udtjente prostituerede kvinder i kondemnerede landejendomme i ud-

kanten af Danmark. John Kørner vil det på mange måder anderledes med disse emotionelle Francis Bacon-lignende udskridninger af farve og figur, der splitter mennesket ad og forvandler det til et åbent kar af fortvivelse og sårbarhed. Der er en sær blanding af brutalitet og fortvivelse over John Kørners skildringer af mennesker på udsatte steder.

I sine rumlige installationer følger kunstneren en dimension til dette, og det ikke alene ved installationernes indimellem grelle gule farve eller spektakulære tilstedeværelse i rummet, som i den kolossale Hokusai-lignende og krystalliserede ruminstallation "Den store bølge". Genstande er stablet op og tårner i vejret, og mennesket

– herunder beskueren – er overladt til sig selv på kanten af ødelæggelsen. Andre steder på udstillingen gør en række amorf, rudimentære skulpturelle klumper det ud for de mennesker, der på forskellig vis har mistet deres identitet og ikke længere tør drømme om en anden eksistens. I forholdet mellem installationer og maleriske motiver foregår der en intrikat udveksling mellem det udflydende og det manifeste, mellem opløsning og fast form.

Med sin kunst spænder John Kørner ben for den umiddelbare politiserende afkodning af hans værker, men også for sig selv – på en god måde. Hans kunst synes hele tiden at være i kritisk dialog med sig selv og de budskaber, den rummer. For

▲ Ai Weiweis installation med redningsveste i vindueshullerne på Charlottenborgs facade går under navnet "Soleil Levant". – Foto: David Stjernholm.

hvoran skildres problemer gyldigt, så de ikke bliver kli-cheer eller mister deres tragiske dimension? John Kørners styrke er, at han hele tiden holder balancen mellem samfundskritik og kunstnerisk originalitet, og hans værker bærer altid en personlig signatur.

På Charlottenborg skabes der for tiden en sigende sammenhæng mellem John Kør-

ners kritiske blik på trafficking og den kinesiske verdens-kunstner Ai Weiweis installation "Soleil Levant" i vinduerne i facaden ud mod Nyhavn. Ai Weiwei har fyldt vindueshullerne med redningsveste fra migranternes færd over Middelhavet. Hver vest har båret på en skæbne, der nu er et andet sted. Sammenstuvningen af redningsveste i vinduesnicherne vidner om kyniske smugleres sammen-

stuvning af migranter i overfyldte både, men – igen – den kritiske tematik er samtidig en æstetisk. Som stort set alt, hvad Ai Weiwei laver, bliver også denne installation smuk. De orange veste sætter ild til Charlottenborg. Set på afstand er det, som om kunsthallen brænder. De udtjente redningsveste får et nyt liv og bliver et vidnesbyrd om, at verden går op i flammer.

2017 COPENHAGEN SUMMER FESTIVAL 2017

UNGE MUSIKTALENTER · CHARLOTTENBORG FESTSAL · KGS. NYTORV

CAMILLE THOMAS ÅBNINGSKONCERT

VINDER AF YOUNG TALENTS EBU COMPETITION 2014

31. juli
BJARKE MOGENSEN

9. august
KATE LIU

30. juli - 10. august – Koncerter hver dag

Billetsalg: BILLETnet Telefon 70 15 65 65 www.billetnet.dk samt ved indgangen

<p>Søndag 30. juli kl. 16.30 ÅBNINGSKONCERT Camille Thomas cello og Beatrice Berrut klaver Vinder af Young Talents EBU Competition 2014</p> <p>Mandag 31. juli kl. 19.30 Bjarke Mogensen accordion med Strygekvarter</p> <p>Tirsdag 1. august kl. 19.30 Rafael Kryuchenko. Prøvinder Aarhus International Piano Competition 2017</p> <p>Onsdag 2. august kl. 19.30 Trio Amerise. Ragnhildur Jósefsdóttir, fløjte, Morten Sønderkov Jensen, klarinet, Lucia Amerise, fagot</p>	<p>Torsdag 3. august kl. 19.30 Klaverkvarter Matias Vestergård Hansen klaver, Kern Westerberg violin, Elaine Ruby klarinet, Josefine Opsahl cello</p> <p>Fredag 4. august kl. 19.30 Helt unge talenter, prøvinder fra Steinway og Berlingske musikkonkurrencer</p> <p>Lørdag 5. august kl. 16.30 Benedikte Damgaard violin, Emil Gryesten klaver</p> <p>Søndag 6. august kl. 16.30 "Historien om en soldat" med oplæsning. Familiekoncert</p>	<p>Søndag 6. august kl. 19.30 Klaverrecital og duo Daria Rabotkina og Poul Rosenbaum</p> <p>Mandag 7. august kl. 19.30 Klavertrio, Anna Egholm violin, Elisabeth Brauss klaver, Anastasia Kobekina cello</p> <p>Tirsdag 8. august kl. 19.30 Øresunds Solist prøvinder Alva Holm violin, Kitiara Braune violin Michael Germer violin</p> <p>Onsdag 9. august kl. 19.30 Pianist Kate Liu, prøvinder Chopin Competition 2015</p> <p>Torsdag 10. august kl. 19.30 Copenhagen Summer Festival Talentpris Adam Koch Christensen, violin</p>
---	---	--

Bøger skal læses i et tv-frit rum

Krimiforfatteren Elsebeth Egholm udgiver i dag en ny krimi, men læser selv meget andet end krimier i hjemmets tv-fri sofa

AF STINA ØRREGAARD ANDERSEN
andersen@k.dk

hvem hvad hvor

● **Hvem læser du gerne?**
► Man skulle jo tro, at det var krimiforfattere, men det er det ikke altid. Jeg må dog med lidt skam sige, at det nok overvejende er kvindelige forfattere. Jeg har været rigtig glad for Elena Ferrantes Napoli-romaner. Jeg slutte dem råt, selvom jeg ellers er en meget langsom læser. Skildringen af venskabet mellem de to piger, som vokser op i et slumkvarter i Napoli, og hvordan de udvikler sig forskelligt, men alligevel har en stærk forbindelse med hinanden, er eminent beskrevet. Samtidig får man kend-

skab til italiensk historie og mafiaens opståen. Også Ida Jessens Thyregod-bøger "En ny tid" og "Doktor Bagges anagrammer" har jeg holdt af at læse. Der er også den lille pudsige historie knyttet til, at jeg opdagede, at hun har skildret min egen familie. Min oldefar var fattig skolelærer i en landsby tæt på Thyregod, og den helt store tragedie i vores familie er, at mine oldeførelære mistede fem børn over få dage, og den tragedie har Ida Jessen meget fornemt indarbejdet i romanen.

● **Hvad læser du lige nu?**
► Jeg læser en bog, der endnu ikke er udkommet på dansk. "Ragdoll" hedder den, eller kludedukke på dansk. Den udkommer på Politikkens Forlag, hvor de tænkte "seriemord – det er lige El-

sebeth", så de ville høre, hvad jeg synes om den, og indtil videre er den spændende. Jeg er også ved at læse "Jeg er pilgrim" af Terry Hayes. Jeg er sådan en, der begynder på flere bøger ad gangen.

● **Hvor læser du?**
► Jeg synes egentlig godt, det kan være et problem at finde et sted, hvor man har det godt med at læse. Jeg har en god sofa, hvor man kan brede sig, og hvor der ikke står fjernsyn foran. Det er bare en sofa, der står i et rum, og der læser jeg egentlig meget godt. Men jeg har også en sofa, der har et fjernsyn foran sig, og der kan jeg ikke finde ud af at læse – der bliver jeg for distraheret. Ellers læser jeg i sengen, inden jeg skal sove, og i toget eller i flyet.

Elsebeth Egholm

► **Født 1960.**
Er uddannet journalist og har tidligere arbejdet på blandt andet Berlingske.

► **Debutede i 1999** med "De frie kvinders klub". Er desuden forfatter til romankrimerier om journalist Dicte Svendsen, der er blevet filmatiseret og vist som tv-serie på TV 2.

► **Hendes nye bog** "Jeg finder dig altid", som er første bind i en ny krimiserie, udgives i dag.

Intim og intens kammermusik i Tivoli

koncert
★★★★★★

AF PETER DÜRRFELD
kultur@k.dk

Man går nye veje i Tivoli, når det gælder klassisk musik. De tre første aftener i denne uge har publikum kunnet opleve udsøgt kammermusik på alernærmeste hold, idet folk blev inviteret op på scenen. Her dannede stolerækker et kvadrat omkring de optrædende musikere, mens den store koncertsal henlå i tavshed og mørke.

Den 38-årige danske cellist Jakob Kullberg var omdrejningspunktet ved alle tre koncerter og havde fået grønt lys til at invitere nogle af sine yndlingsmusikere med på

spøgen – med Johann Sebastian Bach som den røde tråd i alle tre programmer. Tirsdag aften var der kun én gæst, den fremragende tyske violinist Carolin Widmann. Hun forklarede den lille kreds af tilhørere, blot et halvt hundrede, hvorfor de to strygere havde valgt at bytte om på rækkefølgen i den første halvdel af programmet, således at de begyndte med Erwin Schulhoffs på én gang fyrige og vemodige duo for violin og cello fra 1925 og gemte Bachs partita for soloviolin i d-mol til sidst.

Med al respekt for Schulhoff, der blev et af utallige ofre for nazisternes racevanvid og døde i koncentrationslejre i 1942, er det en utaknemlig udfordring at komme umiddelbart efter Bachs næsten en halv time lange genistreg.

Carolin Widmann, der i øvrigt excellerer i moderne klassisk musik som Alban Berg og Györgi Ligeti, fortalte med prisværdigt engagement tilhørerne i "salonen" om Bachs mesterværk, inden hun på sin violin, bygget i 1782 af Giovanni Battista Guadagnini, spillede det med en glød og klang, som kun de største solister er i stand til at præstere. Den lange afsluttende chaconne er i sin mesterlige udformning en af musikhistoriens kosteligste juveler og hinsides enhver kold analyse.

Efter pausen var det Kullbergs tur til at optræde som solist. Han havde valgt Bachs tredje suite for solocello i C-dur og spillede det redeligt, men ikke med den intensitet, der havde kendetegnet violinstykket. Til sidst forenede de

Carolin Widmann, violin, og Jakob Kullberg, cello, spiller J.S. Bach, Schulhoff og Kodály i Tivolis Koncertsal.

to strygere sig i Zoltán Kodály's duo for violin og cello, opus 7 fra 1914. Det er et tresatset værk, komponeret i krydsfeltet mellem kunst- og folkemusik, og i lange stræk kunne man fornemme komponistens inspiration fra sigøjnerlivet på den ungarske puszta. Afstemningen mellem de to instrumenter var fornem, og Kodály-duoen blev et fint punktum for en anderledes og meget givende koncert.

MERE KULTUR SIDE 14 OG 15